

¹⁰ Ka Timotea t daan n`man, sohdg-n-wu hɔm ka bo na h́a daa jal jaluh! N`miil hɔm na h́a ta h́ena Berma ηmɛɛgb mà dela. ¹¹ Tii lee, n`ni hii daa nim-wu! Lee, má ka gbaama-n na, h́a wen daa h́a ηmɛtgn lee wen, n`torg-wu wú n teelba bà hefla-wu bá huru kenan bee na bá ηmɛtgn mà man nigii gun. Mà h́oda-ba.

¹² Bii b`hel t`teel H́afɔlooswu bii lee, mà gira ka sah-wu ηmeenm na h́a laglg wú n t`teelba bá kena n`man bee, bà daan. Gwentahaa, h́a ka ba tii na vuugu ba mag n wun. Lee, n bɔhɔɔ na h́a ba h́a ηmɛtgn l`wen ba l`si-wu huru lee wen.

Bahkaawrb

¹³ Lee, má ka gbaama-n na n`bem saw ka mad n`gwɛɛt h́en tiim l`bu. Bem-n nidmɔmba ka hafɔr dandaba dela! ¹⁴ Saam-n na sɔklb krahaam n`hɛbii mɛmbii!

¹⁵ Teelba-n, mà deeda-n Sitefanaaswu n faa reba l`jugun. N`mɔmba n`miil hɔm na bee nii nidnoogrba na bà to bayen Sangband H́akayii tantii mɛntiin. ¿Bà ba to bayen n ka h́ena Berma ηmɛɛgb na l`tɔrg Krista tiibee mɛmbee? ¹⁶ Tii lee, mà gbaama-n na n`hoflgm nyen bá kwɛɛn ka ta lagaa n bà teelba bá kuu bayen ηmɛɛgbii kaa bee.

¹⁷ L` h́ena-ma lamɛɛgu kpaalaa l`bahr n Sitefanaaswu n Fortunaatwu n H́akayiiika ban daan n luud-ma lee. ¹⁸ Bá daanm, bà da doolg mà kwɛɛwr wo ban daa ka ta h́ena-n lee. Lee, valgm-n welee nidbee!

Seenb

¹⁹ H́asii Sangband kpaturi seenja-n. H́akiilwu n Firsiiil n nan bá kpogla taa baa bee ta seenj-n hɔm hɔm Berma hidrn. ²⁰ Teelba-n, bá ba mà man bee mɛmbee ta seenja-n. Seejnm-n taa vol wo vola ka hogaa taa sɔklbn!

²¹ L` saa Fɔɔl man, mà h́oora tinah mà mɔm na mà seenj-n. ²² Lee, ka hii kpaa sɔkla Berma, l`gwɛɛl h́a kaa nobɛhr! *Marana taa!* Berma, kenm!

²³ Berm Yeesua hɔmgu bem n`man! ²⁴ Yeesu Krista kaa, mà sɔkla n`mɛmbee.

Fɔɔla wadrehdrga h́an da h́od

KORɛɛNT TIIBA

kee

————— B`ba wadgankenana bii —————

Fɔɔla h́oda wadgankena Korɛɛnt Krista tiiba. H́a wadnoogrga h́an da h́od-ba kee kaann, l`kohl wú n kan kpaturhuu l`huuga. Sah na h́a ηmɛtgn kan, h́a hoorm-ba wadgankena na l`lagii b`ba bà huuga bii.

- *L`log hubi^{19a} kakehnan 7^{an}, Fɔɔla taawa h́a tumtt ηmɛɛgb kaa. H́a logl welee na ηmɛɛgbn. H́an hel bii ba byen. Bii nii na nidba miig Sa Sangband n Yeesu Krist baateekana. Laklb ba ηmɛɛgbiin kɔd. Bii nii kunyɔŋu n kuum. H́a sohda welee mɛnguu ka ju kwɛɛwr. H́a bɔhɔɔ h́an ba bii mɛmbii na Korɛɛnt tiiba daa kɔhdg-wu bà kir gwɛɛt h́an faa-ba tii.*
- *Hubi 8na n 9^{an}, h́a weraa-ba lan nii myenm h́eb nn ba hɔm lee. Fɔɔla nn da h́oor wadgee lee, Korɛɛnt kɔrguu ba kwegdm, bà h́ena kan yaku hɔm, liǵbiir ba daht nida neermn. Hubihii h́ena na nida diilg taa tɔrgm jugun. Fɔɔla gbaama Korɛɛnt Krista tiiba na bá si want n liǵbiir hɔm l`tɔrg Yerusalem reba na kunyɔŋtiiban.*
- *L`log hubi^{10na} kakehnan 13^{gan}, Fɔɔla vida bá bɔhɔɔ na lag wii nii gobiint tumt bee jugun. Nidba biiba da jib Korɛɛnt kpaturhuun n ka faa gwɛɛt tiit t`ba n tyen n Fɔɔla nn da faa-ba tii, l`ka haam bá tia bee rarm. Biilm, nidbee logl bayen na tumtbermba, l`ba na bá beeb n bà gwɛɛlb magra n Korɛɛnt tiiba neerm. Lee, Fɔɔla t ka saa na bá miig na Yeesu Krista tumta hofla hayen n tiŋa na volbee berijm. H́a ka deeda-ba na wii da faa-ba Gohɔmt yem ka ba gbaam liǵbiir.*

Seenb

1 ¹ Man nnii Fɔɔla, Yeesu Krista *tumta. Sangband sɔkl n hɛm na m̀a kitg welee. M̀a n t`teel Timotee t`hoora-n wadgankena. T`hoora-ka nen, Krista kpaturu tiiba nen ba Kɔrɛɛnt kɔrgun nen, n nan Krista tiiba mɛmba b̀a ba H̀akayii kpadii mɛndiin bee. ² T` Sa Sangband n Berm Yeesu Krist b̀a si-n b̀a hɔmgun n b̀a nigiigu!

Fɔɔla seena Sangband na dii hera ηmɛɛgb

³ Tn nyɔkm-n Sangband! Dii nnii t` Berm Yeesu Krista Sa. Dii yul t` figm, dii ta tɔra nidba b̀a kunyɔɔn. ⁴ D` doola t` kwɛɛwa t` kunyɔɔn mɛngun, ka bo na t` ta doolgm b̀a tagaa n kunyɔɔn jugu jugu bee kwɛɛwa, ka ta sah-ba ηmeenm Sangband nn sir-t mii. ⁵ Biilm, wo tn ju kunyɔɔn kɔd Krista kaa lee, ta welee nnii h̄an ta doola t` kwɛɛwa. ⁶ T` wen ju kunyɔɔn, l` tɔra na l` doolg n` kwɛɛwa l` dah n` juuni. L` wen doola t` kwɛɛwa, l` h̄ena welee na l` ta doolg n` reha, ka bo na n` beem ka sohda kunyɔɔnyengu tn ju ka tagaa n t` kwɛɛwdeb kuu. ⁷ T` miil hɔm na wo tn ju kunyɔɔnyenguu lee, ta welee nnii Sangband nn kee d` ta si-n kwɛɛwdoolgm.

⁸ Teelba-n, tn kpaan bag na n` lifr ka kpaan mi tintii. ζ Kunyɔɔnteku nnii tn ba di H̀asii tant ni? L` da yatg-t waaga t` ka mi na t` kpiiran. ⁹ T` miig yelmaa na b̀a mug na baa b̀a kuu-t. Sangband hera welee na t` daa daagm tyen t` jugun, na t` daagm dii jugun na dii himaa kpiirmba. ¹⁰ Dii ree-t welee kuumiin, d` kee d` ta mɔɔg-t m` ni reem. Dii h̄en nnii tn lo t` daagb. Biilm, d` ba d` mɔɔgm-t welee kuumiin reem. ¹¹ N` seenb beel b̀a ta torg na l` ree-t m` ni. Tii lee, b̀a tia Sangband h̄en bee ba b̀a seej̄m t` h̄en, Sangband sohdg b̀a seenb ka kaawla t` jugun, l` saa nidfigm seej̄m-d na d` hera ηmɛɛgb.

GWɛɛT BA FɔɔLWU N KɔRɛɛNT TIIBA L` HUUGA.

Fɔɔla deega h̀a diila lagiib kɔtɔd

¹² Kpay-n tn nyɔka tyen l` bafn n bii! T` rarmn ta rea ka bɔhɔɔ welee. T` da neera nidba huuga ka ba bulaa ka ba *kel kel, l` ba na welee beebii rɛn Sangband man. T` da ba n welee beebii n` weenn l` yata. Gwentah̄ tn da h̄ena bii da kpaan rɛna nida diilan, da Sangband hɔmgun. ¹³⁻¹⁴ Nn kaal t` wadii ka hum tii, tii nnii. Daa ta

hɔm-n tiit jeent n t` kaann! Gwelja lee, tiit bee n` kpaan hum t` mɛnt, m̀a ka daag na n` kee n` fɛlg-t humb hɔm. Lee wen lee, n` nyɔkm ηyen t` kaa wo tn ta kee t` nyɔkm tyen n` kaa Berm Yeesua daanm goor lee.

¹⁵ M̀a da miil hɔm na n` ba nyaaɔbn t` kaa. Tii nnii man da lo na m̀a tag n` wee sah', ka bo na Sangband kaawl n` h̄en mrehi'. ¹⁶ M̀a da lo na man kee m̀a ked Masedonii lee, m̀a keedgn n` man. Man kee m̀a kpenm lee, m̀a ta keedgn n` man, ka bo na n` tɔrg-ma na m̀a fɛlgii m̀a huru ka kedaa Yuudee tantn. ¹⁷ Man da h̄ena diilhee lee, ζ ka ba mug tiit m̀a jugunn? ζ Laa man mugaa tii ba na t` rɛnn nida diilann? ζ M̀a ba m̀a bee m̀a biir na hiin ka ta bɔhɔɔ na h̄aaihi? ¹⁸ Sangband mɔmr miil na tn bɔhɔɔ-n tii kpaan t` bee t` bɛm biint ka ta ba gokaat. ¹⁹ Biilm, Yeesu Krist nnii Sangband Budaaga. Wii gwɛɛt nnii m̀a n Silaaswu n Timotee tn da faa n` huuga. H̀a da kpaan bɔhɔɔ gobiint ka ta bɔhɔɔ gokaat. Gobiint n jaf manna ka ror h̀a noon. ²⁰ Wii hera Sangband nn da bed n dool bii mɛmbii jugun. Tii kaa nnii tn tagaa n wii le n bɔhɔɔ na hiin, l` kɔtɔd na l` bɛm welee, ka bo na l` si Sangband nyɔkb. ²¹ Sangband hafila t` n nn, t` n Krist t` laglgmn. Ta yendii mɔmr bantg-t ²² n ta fig t` h̄en d` lamba n ta lo t` kwɛɛwan d` *VoROOM, VoROOMii nnii kegnoogrt Sangband nn lo na d` nan sahl-t tii.

²³ M̀a logl Sangband na d` jehnt m̀a kaa. Ka m̀a hogla, d` kuu-ma. Man da kpaan bag na l` jaarj-n nnii man ba daan n` man Kɔrɛɛnt. ²⁴ Lag t` ηmɛɛgb nnii na t` kpaasj̄m n` gwɛɛt h̄en tiim. Bii nnii na t` n nn t` h̄e na n` bɛm nyaaɔbn, l` kɔtɔd na n` tii n ka mad n` gwɛɛt h̄en tiim.

2 ¹ Man mug bii nnii na m̀a kpaan bag na m̀a ηmetgn n` man m̀a lo-n diilan. ² Ka maa t lo-n diilan, ζ wen ba h̀a si-ma nan nyaaɔb? ζ Lag man lo diilan wii? ³ Tii kaa nnii man hɔd-n wadgee wo man her lee. Man kpaan bag na m̀a taan n` man, l` bɛm na nidba ban ba b̀a sahm-ma nyaaɔb bee hel b̀a loom-ma diilan. M̀a miil hɔm na bii b̀a sahm-ma nyaaɔb bii ta sahl n` mɛmbee nyaaɔb. ⁴ Biilm, m̀a hɔda-n wadgee m̀a fuut buda m̀a ni, himafr mad-ma, m̀a hilgra nyanyaam. Gwentah̄, m̀a ba h̄or-n welee na m̀a lo-n diilan, m̀a hera welee na m̀a werii-n lan nnii man sokla-n l` kpaan jaf lee.

Waa-n h̀a kohl gwɛɛt wii!

⁵ Ka n` ni hii loɔ nidba diila nii, lag nan man. N` mɛmbee nnii h̄an loɔ diilan. Ka l` kpaan n` mɛmbee, n` ni biiba, m̀a kpaan dewla.

KrII

⁶ Nidba taargu nn venii-wu nabiir lee mag welee. ⁷ Lɔg-n nan n` waa-wu, n` doolg h̄a kwɛɛwr ka bo na diila daa kuu-wu h̄a bɔrii daagb! ⁸ Tii nii man gbaama-n na n` werii-wu na n` sɔkla-wu. ⁹ M̄a hɔda-n gwɛɛntina ka bo na m̄a magii-n m̄a nyaan na mina n` vala l` m̄enguu laa. ¹⁰ H̄ii nn waa h̄a bɛhgu wii, m̄a ta waa-wu. Ka l` ba na m̄a waa h̄iiwu h̄a bɛhgu, m̄a waa-wu-ku n` kaa Krista nɔngan, ¹¹ ka bo na *Saatana daa hogl-t. Biilm, t` miil h̄a diila h̄om.

¹² Man da taa Torwaas kɔrgun na m̄a fan Krista Gohɔmt lee, n mid na Saberma sira-ma huru kan na m̄a he ηmɛɛgb. ¹³ Gwɛntah, man taai lee, n ka ba nyaan kan m̄a teel Tiita, l` hamt m̄a rarm. Tii kaa nii man da red b̄a man n get ka kedaa Masedonii tantn.

Krista saa t` ju jugun

¹⁴ Tn seej̄m-n Sangband na dii hera ηmɛɛgb! D` keda-t n Krista jugun deb huru h̄en. D` tagaa n t` h̄en ka rea Krist ka weraa baatea. L` boo tlaar kpaam m` ruhu kunwa baatee mii. ¹⁵ Biilm, t` boo tlaar kprakunuukahm Krista nn to Sangband mii. T` ba welee b̄a ba jugu dahb huru h̄en n b̄a boor bee nɔngan. ¹⁶ Welee kpaamii fɔmta b̄a bɔd bee man ka ked-ba n kuumn. Ln dah̄r b̄a juuni bee lee, m` kunwa bee man h̄om ka ked-ba n neermn. ζ Wen mag na h̄a b̄em na welee kpaamii? ¹⁷ Tii ba n tyen n biiba b̄a lɔg Sangband gwɛɛt ka h̄ena yaku bee. Yanta Sangband m̄omr tamn-t, t` ka bɔhɔɔ ka difaa n t` ni. Dii hidrn nii tn gwɛɛla ka ba d` nɔngan ka laglg n Krista.

Tuurnkwɛɛnt ηmɛɛheedba

3 ¹ ζ L` ba na t` hel t` m̄ɔɔg-n tyenwu weriibn? ζ Laa l` ba na t` werii-n wadga kiiga k̄a weraa na ten nii tumtba le? ζ Laa t` gbaam-n kiiga wo volba nn h̄ena lee le? ² Nen n` m̄omba nii t` wadgee. L` hɔda-ka t` kwɛɛwan. Nidbee m̄embee ba b̄a bee b̄a kaal b̄a miig-ka. ³ Biilm, n` ta ba na wadga Krista nn hɔd ka tag n t` ηmɛɛgb kee. H̄a ba h̄ɔr wadgee n tolm, h̄a hɔda-ka n Sangband *Vohoom. Dii neeran. Lag tana jugun nii ln hɔd wadgee, h̄a hɔda-ka nidba kwɛɛwan.

⁴ T` gwɛɛla welee l` baf̄r n na t` tagaa n Krist le ka lɔɔ t` daagb Sangband h̄en. ⁵ Biilm, Sangband sahl-t gemmnt na t` h̄em welee ηmɛɛgbii, lag n tyen t` gemmnt nii tn h̄ena-b. ⁶ Sangband m̄omr

sira-t gemmnt na t` b̄em na *tuurnkwɛɛnt ηmɛɛheedba. Tuurntii kpaahigr *baf̄lb ln hɔd bii h̄en gwɛntah, t` h̄igra Vohoom Buudm jugun. Baf̄lb ln hɔd bii keda nidwu n kuumn, l` ba na Vohoom Buudm mii keda nidwu n neermn.

⁷ L` da hɔda baf̄lb tana jugun, lee wen, l` ree Sangband nyɔkb n werii. *Yisraheel tiiba t ka kpaah̄a bea na b̄a geedg *Mohiisa nɔnga k̄a ηmɛdwa ηmɛd ηmɛd, l` ba na k̄a ηmɛduubii da kpaah̄ b` hiidg. Ka l` ba na baf̄lb b` ked nidwu n kuumn bii reda ka ba n nyɔkbn̄bina de, ⁸ ζ Vohoom Buudm nn h̄ena bii nyɔkb kee b` b̄em lan n jah? ⁹ Ka ηmɛɛgb b` da tula nidba hoogu Sangband nɔngan bii da ba n nyɔkb de, ζ lan nii ηmɛɛgb b` saa nidba kita h̄omba d` nɔngan bii nn kpaah̄ kee b` b̄em n nyɔkb l` yata? ¹⁰ Biilm, baa b̄a bee b̄a biir na weem nyɔkb kpaah̄ tɔn bii fel fel n gwel̄ɔ nyɔkb b` kpaah̄ kɛml̄b bii. ¹¹ Ka l` ba na b` kpaah̄ hiida bii da ba n nyɔkb de, ζ lan nii b` bee kakehnan bii nyɔkb nn kpaah̄ kee b` b̄em bermb l` yata?

¹² Tn ba n welee daagbii nii tn faa Sangband gwɛɛt ka ba tyen t` bolmr̄n kpaalaa. ¹³ Tii kpaah̄ h̄ena wo Mohiisa nn da h̄ena lee. H̄a da *leegaa h̄a nɔnga h̄en dimgu* ka bo na Yisraheel tiiba daa tɔhr̄ bii b` da kpaah̄ b` hiidg bii toglgm. ¹⁴ Gwɛntah, b̄a da kpaah̄ bea na b̄a h̄om m̄eh'. Dimyenguu la beel n jana Yisraheel tiiba wen kaal tuurnkpeemt wadga lee wen. K̄u kpaah̄ tɛh̄da felah', l` kɔtɔd na t` n Krist t` laglgm̄n nii kun boor. ¹⁵ N la jana, b̄a wen kaal Mohiisa wadii lee wen, dimgu kuugu t ka fiidr b̄a rarm. ¹⁶ Gwɛntah, *Wadbuudga bɔhɔɔ na *v` wen bida v` nɔnga n Berma wee nii dimguu nn hegda*. ¹⁷ L` ba na Berm̄n nii Vohoom. Biilm, Berma Vohoom kan ba ree nii nida nn ba hayen h̄a bolmr̄n. ¹⁸ Ln hegdḡ dimguu t` m̄embee t` nɔnii h̄en lee, Berma nyɔkb t ka ηmɛdwa t` jugun wo diigu. Berma Vohoom lagaa-t na t` tɔn-wu nyɔkb b` ηmɛdwa ka ber̄ɔa goor wo goor biin. H̄an h̄ena h̄a ηmɛɛgb̄nii. Wii nii Vohoom.

Vohoom kɛgt ba tant sumiin

4 ¹ Tii lee, Sangband nn nyan t` h̄igm̄n̄nii dn to-t ηmɛɛgb̄nbina. Tii kaa nii tn kpaah̄ bɔraa ηmeenm̄ felah'. ² Bii b` h̄el tenwu bii, t` kida ban h̄ena foh̄mgan b` sahl̄ jiw̄hi bii. T` kpaah̄ h̄ena ηmɛɛgb̄n̄ rar̄b̄ɛhm̄, ka ta kpaah̄ gɔntra Sangband gwɛɛt. Yanta t` rea Sangband gobiint gwɛɛt ka lɔɔ-t wiingan, l` saa nidba m̄emba miigaa na t` kpaah̄ hogla. Sangband nɔngan nii tn h̄ena welee. ³ Ka Gohɔmt tn fan tii

KrII

la ba nyeetii, t' ba welee n bá boor ⁴ ka kpaɛ n gwɛɛt hɛn tiim bee. *Saatana kpaasɛna tantntina. Wii hawlg bá rarm ka bo na bá daa yum lan nnii Gohɔmt nn ɛmɛdwa lee. Gohɔmtii weraa Krista nyɔkb. Wii tɔna Sangband.

⁵ Lag tyen t' gwɛɛt nnii tn fan, Berm Yeesu Krista ret nnii tn fan. Ten lee, t' ba na nii yuumba Yeesua kaa. ⁶ Sangband da beda na *wiinga wiidg nyeetn, ká wiid*. Dii ta hera wiinga t wiid t' kwɛɛwan, ka bo na t' miig b' ba na d' nyɔkb bii. Bii nnii wiinga ká wiir Krista nɔnga hɛn kee.

⁷ Ten, ten boo tant dafot ten, t' ba n welee kegtii t' ni. Welee weraa na Sangband gemmbermt mɔmt nnii, na lag tyen t' retn. ⁸ Biilm, t' jul kunyɔɔɔ jugu jugu l' kpaɛ jah', gwɛntaɛ l' kpaɛ tɛgda-t. Tn la ba diilan lee, ka kpaɛ bɔraa daagb. ⁹ Ban la dadra-t lee, Sangband dii kpaɛ gwidaa-t kaawr. Ban la wiid-t tirjan lee, t' kpaɛ ku. ¹⁰ T' yul Yeesua kuum t' gbanin hɛruɛ baatea ka bo na há neerm ta ree myen m' werii t' gbanin. ¹¹ L' weraa na ten neer ten, t' ba kuum noon goorhee mɛnhee Yeesua kaa, ka bo na l' ta ree há neerm l' werii t' gbani hí ku hiin. ¹² Tii nnii kuum nn hɛna m' ɛmɛɛgb t' ni ka bo na neerm hɛm m' ɛmɛɛgb n' ni.

¹³ *Wadbuudga bɔhɔɔ na: *má tiin, tii kaa nnii man gwɛɛla*². Wo gwɛɛt hɛn tiim yenmii nn ta ba t' ni lee, t' ka tia, tii kaa nnii tn ta gwɛɛla. ¹⁴ T' miil na Sangband himii Berm Yeesua. D' kee d' ta himii t' n wun, d' ree-t d' nɔngan t' n nn. ¹⁵ Tii lee, b' geta bii hɛna na l' bɛm-n n hɔm ka bo na Sangband hɔmgu nn ba kù yadgm lee, nidba kɔd hewlm ka seenja-d na dii hera ɛmɛɛgb l' jeenja-d.

Neer-n n gwɛɛt hɛn tiim!

¹⁶ Tii kaa nnii tn kpaɛ bɔraa ɛmɛnm felah'. Ka l' ba na t' gbani tɛdgaa jah jah, t' liliit tii berɛna goor wo goor. ¹⁷ Biilm, kunyɔɔɔ tn ju gwelɛna kuu kpaɛ bii, ka ta kpaɛ kù hiidg. Kù kpaɛ wayaa n bii n nyɔkbermb kun maantra b' kpaɛ dihm bii. ¹⁸ Lee, tii kpaɛ lɔɔ nɔmb want ban yu n niini tii jugun. Gwɛntaɛ, t' niini kulaa ban kpaɛ yu bii hɛn. Ban yu n nɔmb bii kpaɛ hiida, l' ba na ban kpaɛ yu bii, bii bee kakehnan.

4.13 Gwɛɛtii ba Yum116^{an}.10.

5 ¹ Tn neer tantntina jugun lee, t' gbani boo sugt, hì nan ta kɔfla didii. Gwɛntaɛ, Sangband mɛhra-t haya sangbambiimn há kpaɛ na nida mɛhra-ha. Hɛe bee kakehnan. ² T' buusɛna t' sugtiin l' bafn n na t' bagl na l' fiid t' ni baaben tiuwun n há sangbambiimn haar. ³ Ka l' ba na haarii fiidr-t, l' weraa na t' kpaɛ kpaɛm. ⁴ T' wen ba tantntina hɛn gbanin, t' ka buusɛna wo bà tulg-t wanjeet. Lag na t' bagl na t' fintg t' sugtii, t' bagl na t' tal t' hɛn n sangbambiimn haar d' sah neerm dii, ka bo na d' kpai t' gbani hí ku hii. ⁵ Sangband mɔmɔm nn lo na t' nan sohdg bii nnii. Dii ta sira-t d' *Vohoom. Mii nnii kegnooɔrt dn nan sah-t tii.

⁶ Tii nnii tn ba nan n ɛmɛnm kutuuu, ka mi hɔm na t' wen ba tantntina hɛn gbanin, t' ka ba na saanba ka ba vɔku n Berma. ⁷ Tii lee, t' kpaɛ yu n t' niini ka ked, t' keda n gwɛɛt hɛn tiim. ⁸ Biilm, t' hugl n ɛmɛnm kpaalaa n ka yu l' bee-t hɔm na t' riir t' gbanhɛninan t' san t' bɛm Berma man. ⁹ Tii kaa nnii tn vala tyen na t' bɛm-wu loogu, mig t' ba gbanhiin laa t' reda hì ni. ¹⁰ Biilm, l' ba na t' jefnt t' mɛmbee Krista yaagu tand nɔngan na há yaa-t n yaagu, ka bo na baawena sohdg há fat l' magr n bɛhgu laa hɔmgu han fier ka nyi neer tantntina hɛn kuu.

Krista kura gwɛɛt t' n Sangband t' huuga

¹¹ T' miil nan hɔm ln ba na bá solm Bermwu lee kɔtɔd. Tii nnii tn bag na t' saa na nidba mɛmba miig welee. Sangband miil-t hɔm, má ka diila na nii ta miil hɔm tn ba bii. ¹² T' ta kpaɛ haaraa na t' mɔɔɔ tyenwu weriib. Yanta t' bagl na n' way n welee n' nyɔkm nyenwu t' kaa. Welee lee, n' beem ka le bá nyɔka bayen bee. Bà nyɔka bayen n bii ban yu n nɔmb bii, lag n bii b' ba bá kwɛɛwan bii. ¹³ Welee tiibee bɔhɔɔ na t' ba joojoont. Ka l' ba welee, t' n Sangband t' gwɛɛtn. Ka t' he rarm ɛmɛɛgb, t' hera welee nii kaa. ¹⁴ Krista sɔkɛb kpeewra-t kpaalaa. Tii kaa nnii tn mi hɔm na nidbilma kpiira nidba mɛmba kaa. Tii lee, nidbee mɛmbee kpiidr há ni. ¹⁵ Há kpiira nidba mɛmba kaa ka bo na bá neer bee daa ta neer bayen bà jugun, na bá neer há jugun na wii kpiira n himt bá kaa.

¹⁶ Welee kaa nnii gwelɛna tn kpaɛ jahwa hiiwu wo nidba nn hɛna lee. Ka weem t' da jahwa Kristwu nidba dela, gwelɛna t' ta kpaɛ hɛna welee. ¹⁷ Biilm, hii wen lagla n Krista, n kit nidkwɛɛla. Bii b' da ba kpeemb bii t boorm, l' saa wantii mentii t kit kwɛkwɛnt. ¹⁸ Sangband

KrII

hɛna welee ka tagaa n Krist na d`ku gwɛɛt t`n dn t`huuga. Lee, d`to-t welee ɣmɛɛɓbii na t`saa nidba tii na b́a n dn b́a kuu taa n gwɛɛt. ¹⁹Welee bo na l`biir na Sangband tag n Krist le ka kuu gwɛɛt d`n tant l`huuga, ka kpa a lɔɔ nɔmb nidba bɛfɣu jugun. Gokuuŋa gwɛɛt dn to-t na t`fanm tii nnii.

²⁰Welee nnii Krista nn tamn-t na t`gwɛɛlm h́a hidrn. L`boo Sangband tagaa n ten le ka hoh-n. T`nan ka jowaa-n Krista hidrn na n`tii Sangband ku gwɛɛt n`n dn n`huuga. ²¹Krista da ba n h́a nyɔnyɔgm, Sangband dar h́a tobr t`tagrn wo fubɛhtia ka bo na t`kitg hɔmba d`nɔngan t`n wun t`laglɣm.

6 ¹Lee, ten ten lagla n Sangband ka hɛna welee ɣmɛɛɓbii ten, t`gbaama-n na n`daa gwidiim Sangband hɔmɣu nn sohdɣ kuu kaawr. ²Biilm, Sangband bɔhɔɔ *Wadbuudgan na:

*vuhɔmɣu jugun, d`tɔgdɣ v`hoht,
jugu dahb goor, d`daan v`tɔrgm.*

¿Welee bo na l`biir na laa? Kpay-n, gwelɣa nnii *vuhɔmɣu* mɔmɣu, jana nnii *jugu dahb goor*. ³T`kpa a bag na t`hɛb saa na hii bɔr, ka bo na b́a gwɛɛlm t`ɣmɛɛɓb gwɛɛt bɛfɣu. ⁴Yanta t`tagda hurhii mɛnhii ka bag na l`weriim biilm na ten nnii Sangband ɣmɛɛhɛɛdba. T`tia ka ju kwɛɛwr ka hɔŋaa bɛfɣu, n kunyɔŋu n nan himafr. ⁵B́a gbura-t n lo-t sargan, n vii kɔrgu t`jugun. T`hera ɣmɛɛɓb vohoor kpa h', kɔm kuu-t t`kpa a goraa. ⁶T`weraa tyen biilm na ten nnii Sangband ɣmɛɛhɛɛdba ka tagaa n t`neerhɔmm, n t`miib, n t`kwɛɛwdeb n hɔmɣu, n nan *Vohoom Buudm gemmntn. T`hera welee ka tagaa n gobiint sɔklb ⁷n nan gobiint gwɛɛt tn fan tii. Welee mɛnguu ba na Sangband gemmntn. Hoodwant tn taaw n tii nnii na t`hɛm b`ba sobb Sangband nɔngan bii^z. ⁸Biiba jeɛŋla-t, volba nima-t. Biiba suul-t, volba jafra-t. B́a lɔgl-t wo gokaat tiiba, l`ba na t`bɔhɔɔ gobiint gwɛɛt, ⁹ka lɔg-t wo saanba, l`ba na b́a miil-t hɔm. B́a lɔgl-t wo nidkpiirmba, l`ba na t`neeran. B́a darwa t`tohra, gwɛnta h́a ka kpa a kuu-t. ¹⁰B́a lɔɔ-t higm, l`ba na t`ba nyaagb n kutuuu. B́a lɔgl-t wo katɛdtiiba, l`ba na ten hɛna nidba kɔd yuunɣ Sangband kɛgt. L`geewa wo l`fɛɛr t`nifin kpaalaa, l`ba na gobiint, ten beel n l`mɛnguu.

¹¹Teelba Korɛnt tiiba-n, t`yafɔdɣ t`noora na t`gwɛɛl n nn. T`sɔkla-n n t`kwɛɛwr mɛnd. ¹²T`werii-n na t`sɔkla-n kpaalaa, nii t`hafl

6.7 Hoodwant tn taaw n tii nnii na t`hɛm b`ba sobb Sangband nɔngan bii. Baa b́a bee b́a ta hɔm na T`lɔgl b`ba sobb Sangband nɔngan bii na t`hoodwant.

n`kwɛɛwa n tn. ¹³Gwelɣa, ḿa gwɛɛla n nn wo sa nn gwɛɛla n h́a bii lee. Ta sɔklm-n-t wo tn sɔkla-n lee ka tɔɔ-t n̄yen!

Daa laglɣm-n n b́a kpa a vala Sangband bee!

¹⁴Daa bafr-n kpaturu n b́a kpa h́a na Krista tiiba bee! Biilm, ¿tet bee hɔmɣu n bɛfɣu l`huuga? ¿Wiinga n nyeet l`ba tiitn? ¹⁵¿Tet bee Kristwu n *Saatan^z b́a huuga? ¿Kpaturu tiiwu n h́a kpa h́a kpaturun wii b́a ba b́a bee b́a radg taa biin? ¹⁶¿Tet bee *Sangband haar n boga l`huuga? Biilm, t`ba na Sangband haarn. Sangband lee, dii neeran. Dii mɔmr beda na

*d`kee d`neer ka ked b́a huuga,
d`kee d`bɛm na b́a Sangband,
bee ba na d`tigr.*

¹⁷Tii nnii ln ba na n`riir b́a huuga, n`radg n̄yen n ban.

*Daa tadiim-n n bii b`ba nakakeet bii!
Lee, ḿa nan sohdɣ-n,*

¹⁸*ḿa bɛm na n`sa,
nii ba na ḿa kwɛɛlba n ḿa bɛɛrba.*

Saberm Gemm Mɛnm tia nn bɔhɔɔ nnii.

7 ¹Tii lee, ḿa tuurnhɔmba-n, bii Sangband nn da bed na d`nan sahl bii mɛmbii ba na t`rebn. Ln ba welee lee, tn riir-n bii b`hawla gbanu n liliigu bii hoogun! Tn nakm-n t`ni ka ba na Sangband reba biilm ka sol-d!

Korɛnt kpaturu sahl Fɔɔlɣu nyaagb

²Sɔklm-n-t! T`ba kohl n`ni hiiwu n tiit. T`ba nyifhii n`ni hii. T`ba way hiiwu n bii. ³Ḿa kpa a bɔhɔɔ welee na ḿa tulɣ-n hoogu. ¿Ḿa ba fetɣ-n bɔhɔɔb na t`sɔkla-n kpaalaa ka l`la ba kuumn laa neerm ni? ⁴Ka ḿa bɔhɔɔ n`gwɛɛt, ḿa ka gwɛɛla ka mi hɔm na n`sɔkla-ma. Ḿa nyɔka mayen kpaalaa n`kaa. Tn da la ba kunyɔŋun lee, l`sah-ma ɣmeenm n nyaagb l`kpa h́a jafh'.

⁵Biilm, tn taan Masedonii n jana, t`ba yuun vohoor felah'. T`diira kunyɔŋu rena n rena, b́a kpal-t, t`kad n kwɛɛwtaaga. ⁶Gwɛnta h́a, wo Sangband nn doola ln tɛdɣ n bee kwɛɛwa lee, d`ta dool t`kwɛɛwa n

6.15 Saatana. Nna h́a kan Fɔɔla hoh-wu na Blihaala.

KrII

Tiita daanm. ⁷ Lag há daanm n jah doolg t`kwɛɛwa, hà da beda-t lan nnii nn doolg há mòm há kwɛɛwr lee. Hà kɛɛm-t lan nnii nn kuum nn her bii kaa ka ta ba keliigu mà kaa ka bag na n`mɔɔg-ma nyaanb lee. Welee mɛnguu t safm-ma nyaagb l`kpaɸ jah'.

⁸ Má wen miig na mà wadga man hod-n kee lo-n diilan, má kom mayen n man da hod-n-ka lee. Gwentaf l`ba hiidg. Gwelɸa lee, mà ta kpaɸ kuum mayen. ⁹ Yanta mà nyaagan. Mà kpaɸ nyaaga na mà lo-n diila ni, mà nyaaga na n`higm hera n`lagii neerm, l`kɔtɔd na n`higmii magra n Sangband. Tii nnii tn kpaɸ yu na t`kohl-n n tiit. ¹⁰ Biilm, higm m`magr n Sangband mii tɔra nid na há lagii neerm, l`saa hà yuɸ jugu dahb. Bà kpaɸ kuum welee higmii hɛn. L`ba na higm tantntina hɛn neerm nn kena n mii keda nidwu n kuumn. ¹¹ Kpay-n higm m`magr n Sangband mii nn roon n`ni bii! ¿Ndee n`ba baw ka mi jowm? ¿B`getg bii ba weer-n? ¿Ndee n`ta sol beɸgu hɛb ka feba na n`mɔɔg-ma nyaanb, ka ba keliigu ka bag na n`dar há kohl wii tobrn? N`werii l`mɛngun na n`ba n`nyɔnyɔgm.

¹² Ka mà hoor-n wadgee, mà kpaɸ hoor-n nan l`hel hii hà kohl wii laa hii ban kohl n gwɛɛt wii. Mà hɛna welee na n`mɔmba n`miig na n`da kpaɸ hee t`kaa Sangband nɔngan. ¹³ Tii nnii nn her bii nn doolg t`kwɛɛwa. T`kwɛɛwdoolgmii kaann, l`safm-t nyaagbermb. Nyaagbii bahra n lan nnii tn nyan Tiita ba nyaagbn na n`doolg há kwɛɛwr kpaalaa lee. ¹⁴ Tii lee, mà beda-wu n`gwɛɛt ka ba lamɛɛgun. Wo tn manna ka bohɔɔ-n gobiint lee, tn nyɔka tyen Tiita nɔngan n`kaa tii t hel n ka ba gobiint. Lee, jiwɸi t ka ba kpal-ma. ¹⁵ Welee lee, há wen deeda lan nnii n`mɛmbee nn valg-wu, n lan nnii nn sohdg-wu ka defra n fobɛɸgu lee, há ka sɔkla-n l`kpaɸ jah'. ¹⁶ L`safm-ma nyaagb l`bahf n na maa mà bee mà daagm n`hɛn l`mɛngun.

BÀ KPOGLA LIĞBIIR NA BÀ TUUI YERUSALĒM KRISTA TIIBA

Fɔɔla tɔɔ tɔniib n Masedonii kpaturi nn her bii

8 ¹ Teelba-n, t`bo na t`saa n`miig hɔmgu Sangband nn her Masedonii kpaturi kuu. ² Kunyɔɸbermgugu jugu jugu tarm-fi. Ln la ba welee lee, Krista tiiba neer nyaagbn kpaalaa ka hɛna hɔmgu l`kpaɸ jah'. Hɛn da la ba katɛdbiilgan lee, ka ba n welee beebii. ³ Mà nyana n mà nɔmb na bà sira bà sɔklbn wo ban ba bà bee lee. Hàai!

Bà sira l`yat ban ba n bii. ⁴ Bá mɔmba da gbaam ka figr na t`saa bà to bii l`tɔrg Sangband reba bá ba Yerusalem bee. ⁵ Ban da to bii t hel n yat tn da diila bii jugun. ¿Ben kaa nnii ban da her welee? Bà hera welee l`bahf n na bà lar n to bayenwu Berma, saf le n to-t bayen l`magr wo Sangband nn sɔkla lee.

⁶ Tii kaa nnii tn da haflg Tiit na há felgm liğbiir nn saf n n`kwɛɛwr mɛnd dii kpoglb. Wii da bahdg ηmɛɛgbii n`man. ⁷ L`hugl-n n hɔmbermgugu jugu jugu. N`ba n gwɛɛt hɛn tiim, ka mi gwɛɛlb. N`miil Sangband gwɛɛt ka ba keliigu ηmɛɛgtii mɛntiin. N`ta hugl n sɔklb tn himii n`ni bii. Tii lee, t`ta bagl na n`bɛm keliigu hɔmgu hɛb ηmɛɛgbii.

⁸ Hɔm-n hɔm! Mà kpaɸ tɔɔ-n wad. Mà tɔɔ-n tɔniib n keliigu kpaturvolhii nn werii kuu, ka bo na n`ta werii na n`sɔklb rɛnna n`ni. ⁹ N`miil hɔm lan nnii t`Berm Yeesu Krista nn werii-t há hɔmgu lee. Hà da ba kwɛɛgdm gwentaf, há tii na hà kitg katɛdtiiwu n`kaa ka bo na nii kitg kwɛɛgdm tiiba ka tagaa n hà katɛdgee. ¹⁰ Gwɛɛtii huuga, mà diila n jah nnii man tɔɔ-n na l`tɔrg-n. Giir, ¿lag nen da hera diilhee? ¿Lag nen nnii noogrba na n`he há jugu ni? ¹¹ Gwelɸa lee, felgm-n nan ηmɛɛgb nn da bahdg bii! Bɛm-n baw na n`felg-b wo nn da bahdg-b ka ba lee! Hɛm-n welee l`magr n nn ba n bii! ¹² Ka nida ba n diilhɔma, ¿Sangband t ka ba sohdg-wu hɔm n hɛn ba n bii? ¿D`lɔɔ nɔmb hɛn kpaɸ n bii jugunn? ¹³ L`saa l`kpaɸ na n`jib haluugan na l`tɔrg volba. L`ba na l`bɛm gbaraf'. ¹⁴ Gwelɸa lee, l`mɛnguu tɔr n nn. Tii lee, l`ba na n`tɔrgm biiba bá ba haluugan bee, ka bo na ka goor diir nii ba haluugan, bee ta tɔrg-n n bii b`tɔr n ban bii. Welee lee, n`n ban n`bɛm gbaraf'. ¹⁵ L`hɔda *Wadbuudgan na: *Hii há tigii kɔdgu wii da kpaɸ n bii l`yata. L`saa há tigii jah wii, bii da kpaɸ fad-wu.*

Ban roodg na bá kpogl liğbiir bee

¹⁶ Tn seeɸm Sangband na dii hera ηmɛɛgb, na dii sira Tiit na há bɛm baw n`kaa wo tn ba lee. ¹⁷ T`wen da bed-wu na há daan n`man, há tii yelmaa n ka ba hilg l`bahf n na há mɔma da lo na hà daan. ¹⁸ T`tamna-wu n teelnwunaf'. Teelwii kpaɸ hee Gohɔmt fanbn. Kpaturi nyɔka-wu há keliigu kaa. ¹⁹ Lag welee n jah, b`yata bii nnii na kpaturi lɔɔlg n kɔt-wu na há hehlg-t t`san n bii ban kpogl bii. T`hera welee ηmɛɛgbii ka bo na l`jeerɸ Berma mɔma, lee, l`werii na t`bagl na t`ta tɔrg volba. ²⁰ T`hera welee ka bo na hii daa nyeerm

KrII

tiit l` bafır n lan nnii tn hēna liġbkwegdrii n ħmēēġb lee. ²¹ T` yaagra ka hēna b` ba hōm bii, lag Saberma nongan n jaf, t` ta hēna welee nidba nongan.

²² Bā n t` teelfii bā kenan. Teelwii, t` jahuu-wu kōd, hā werii hēruh na hā ba keliigu. Gwelḡa, hā ba keliigu l` kpaḡ jaf ka ta ba baagr n` hēn kpaalaa. ²³ Tiitwii ba na mā tuurn ka ta ba na mā ħmēēheedtuurn n` huuga. Teelvolbee lee, kpaturi tamna-ba. Bā ka hēna ħmēēġb na l` jeenl Krista. ²⁴ Werii-n-ba na n` sōkla-ba! Lee wen lee, kpaturi miig na t` ba n gobiint na t` nyōkm tyen n` kaa.

¿ Hurtefu noon nnii Sangband reba nn tōrga ?

9 ¹ Tōrgm m` hel Sangband reba mii lee, mā kpaā haaraa na mā mōōg-n tiit hoorb. ² Mā miil na n` ba n sōklhōmb na n` tōrg. Mā da fētġ t` teelba Masedonii tiiba bōḡōōb lan nnii man nyōka mayen n` kaa lee. Mā beda-ba na l` hera bind nnii teelba Ḥakayii tiiba nen, nn maantr n̄yen n ka hōd na n` he hōmgu. N` keliiguu t ta dam bā ni hagr. ³ Tii nnii man tamna teelba baliiba ka bo na jahrb tn jahra-n bii daa bēm yem. Man bagm nan na n` maantr n̄yen n` hōd wo man da bed lee. ⁴ Ka l` ba na mā n Masedonii tiiba biiba t daann, mā kpaā bag na mā nyaan na n` ban maantr n̄yen. Ka l` he welee, jiwḡi ba ḡi kuu-ma l` bafır n na mā da daagra n` hēn hali. Mā ta kpaā haaraa na mā biir jiwḡi ḡi ba ḡi kpal nenwu hii. ⁵ Tii nnii man diila na l` ba hōm na mā teelbee ġētg mā riiga. Ka bā taan, n` bewlg n` maantrm ka kolma bii nn da bed n dool na n` ba n` si bii. Kakefnan mā taanm lee, n` maantr-b n lo. Lee, bā nyaan na n` safl n kwēēwhōmr, na n` kpaā saḡ n` ni weera.

⁶ Miim-n hōm na *hii hā buud jaf wii kee hā lōg jah', l' saa hii hā buud kōd wii kee hā lōg kōd.* ⁷ Welee kaa, l` ba daḡt na baawena saḡm l` magr wo fan mug hā diilan na hā si lee, ka kpaā kuum hayen laa, hii kpaā hēfr-wu n kwēgdī, *l' kōtōd na Sangband sōkla hā saḡ n nyaāġb wii.* ⁸ D` ba n gemmnt na d` hugl-n n hōmgu jugu jugu ka bo na n` bēm kutuuu n bii ln gbaama-n bii, na n` ta bēm n kōd ka lōō nufu ħmēēhōmtii mentiin. ⁹ L` hōda *Wadbuudgan na:

Ḥā safl bā halwa bii bee hōm.

Ḥan hēna bii ba tii nnii, b` kpaā lagaa felaf'z.

9.9 Gwēētii ba Yum112^{9an}.9.

¹⁰ Sangband *safl hā buud wiiwu wanbuudr. Dii ta safl-wu diit.* Biilm, dii kee d` ta si-n wanbuudr ln gbaama-n dii mēndii, d` ta he na wanbuudrii yadg. Lee wen lee, n` hōmgu hēb roonm roona kpaalaa. ¹¹ D` hēna welee na n` bēm kwēgdī l` mēngun, ka bo na n` lōōm nufu b` ba b` fadm bii mēmbiin. L` saa, tn kee t` to-ba hōmgu nn her ka tagaa n tn kuu lee, nidba kōd seej̄m Sangband na dii hera ħmēēġb. ¹² N` hōmgu hēbii tōra Sangband reba bā ba haluugan bee biilm. Kū kpaā tōra-ba n jaf, kū ta hēna na nidba kōd seej̄m Sangband na dii hera ħmēēġb. ¹³ Ban kee bā jahuu n` ħmēēġbii bā nyaan b` daḡt lee, bā sōhda-b bee nyōkm Sangband l` bafır n na n` vala Krista Gohōmt nn weraa bii mēmbii. Bā kee bā ta miig na n` hōmgu hēbii weraa na n` n ban n volbee mēmbēe n` laglg n hēm yena. ¹⁴ Lee, bā seej̄m Sangband n` hēn ka rea bā sōklb ka weraa-n l` bafır n hōmbermgū dn her-n kuu. ¹⁵ Tn seej̄m-n Sangband na dii hera ħmēēġb d` hōmgu kú kpaḡ kēēmlb kuu kaa!

Fōōla TAAWA ḤAYEN ḤĀ HOODR L` BAḤR N ḤĀ ħMēēġB

Tumta bermt

10 ¹ Man Fōōla, man mā mōm man gbaama-n tintii. Mā gbaama-n welee Krista hidrn. Ḥā ba hōm ka ba heee. Mā hūma bā bōḡōō na mā wen ba n` man mā ka ba nēner, gwētaḡ na ka mā kpaā nyōḡr, mā ka ba daat. ² Mā jowaa-n na, man kee mā daan n` man lee, daa hēe-n na mā he daat! Tii lee, mā diila na mā kee mā he daat n biiba bā hilwa na t` hēna wo nidba nn hēna lee bee. ³ L` ba biilm na nidban tn mi, gwētaḡ t` kpaā taaw hoodr nidba dela. ⁴ Ḥāai! Na mā biir biint, hoodwant tn taaw n tii kpaā rēna nidba man. T` gemmnt rēn Sangband man. Gemmntii ħmēēġb nnii na t` bugdr̄m rafeeda gemmnt. T` bugdra nidba bā weraa bayen bee gwēēlb, ⁵ ka kohla bā fuuraa bayen ka vida Sangband miib jugun bee gwēēlb, ka tinta nidba diila mēna l` saa na bā valgm Krista. ⁶ N` wen kee n` mag na n` valgm Kristwu kpaalaa lee, t` dar hii hā kpaā vala wii tobr. T` hōda hōduḡ na t` he welee.

⁷ Lōgm-n want wo nn yuu-t n` niinin lee! Ka hii diila na Krista hefl n wun, hā miim hōm tintii! Tii ta ba na Krista hefl n tn wo fan ta ba lee. ⁸ Tii lee, ka mā la he dewt ka jahra mayen bermt Berma nn lo-t tii kaa, bii ba si-ma jiwḡi felaf', l' kōtōd na gemmntii tōra

Kr II

Biilm, maa mà mɔɔgm gwɛɛlb wo tilantia. Ka hii reb la figr b` hɛn ka ɲiinaa na hà jafrm hayen b` jugun bii, man tɛtɛ maan ba mà bee mà ta jafrm mayen. ²² ¿ Ndee bà ba na *Hebrmban? Mà ta ba na Hebrn. ¿ Ndee bà ba na *Yisrafeel tiiban? Mà ta ba na Yisrafeel tiin. ¿ Ndee *Habrahaama buudmn tiiban? Mà ta ba na Habrahaama buudmn tiin. ²³ ¿ Ndee bà ba na Krista ɲmɛɛheedban? Mà ta ba na Krista ɲmɛɛheed ka yata-ba. Biilm, mà gwɛɛla wo mà rarmn kofln. L` homra-ma n yat-ba. Bà reewra-ma sargan kɔd n yat-ba. L` lo-ma kuum noon tɔmb kɔd n yat-ba. Bà gbura-ma kɔd l` yat-ba. ²⁴ *Yuudaa tiiba gbura-ma tangbanii kwɛɛtaf n mwɛf tɔmb mnu. ²⁵ Roomaa tiiba t gbum-ma dabia tɔmb mtafm. Bà lodra-ma tana tɔmb myen na bà kuu-ma. Meel t lig n man nyaamn tɔmb mtaf`. Mà hɛra gobilmr n nyinbilmgu ka ba nyaam huuga. ²⁶ Mà san huri kɔd nakpai. Mà hurfiin, l` lɔɔ-ma kuum noon. Kola da hugl n ka kulaa, nidbɛfba gewla-ma huru jugun. Mà teelba Yuudaa tiiba t lo-ma kuumn. *Bá kpaɲ na Yuudaa tiiba bee t ta lo-ma kuumn. L` lo-ma kuum noon kɔrnin n kpamloɲun, n ta lo-ma kuum noon nyaamn n ta gokaat teelba nifiin. ²⁷ Mà hɛra ɲmɛɛgɛmmnt kɔd, tarmga t hom-ma hom. Hɛruhuu, mà da kpaɲ gooraa. Kɔm n nyunyuudu da kua-ma, bii kpaɲ na mà lem. H`awet da kua-ma, dimgu kpaɲ`. ²⁸ Mà kpaɲ haaraa mà dad. Kpaturhii menhii ɲmɛɛgt diila da ta kua-ma goor wo goor. ²⁹ Ka hii ba gigdm, l` ka lɔɔ-ma diilan. Ka hii t bɔrii hà gwɛɛt hɛn tiim, l` ka weera-ma kpaalaa.

³⁰ Ka l` ba na mà jafr mayen, mà gigdm kaa nnii man ba mà bee mà jafr mayen. ³¹ Mà kpaɲ hogla. Sangband miil welee. Dii nnii Berm Yeesua Sa. Bá nyɔkm-d kakefnan! ³² Man da san Damaas lee, gomn há da ba hurberm Hareetaasa tagrn wii t lo tawdba, bá ka jɛfr kɔrgu fiid noora ka kiig na bà mug-ma. ³³ Gwentaf, bá lo-ma futɛtɛfɲun n ree-ma n tɔl n hoɦlgii-ma n kɔrgu dabid kaann. Ln da her nnii mà feta há nufun.

Ln ree n werii Fɔɔlwu bii

12 ¹ ¿ L` ba na mà nyɔkm mayen nnii laa? H`aai! L` ba yem. Maa mà la gwɛɛl gwɛɛlɲa l` hɛl bii man nyan wo jaamiitn bii, n nan ln rea ka weraa-ma bii. Berma sira-ma welee. ² Mà miil nidfii há laglg n Krista. Bina kwifr n hanaafa nanaf ln da loɲr-wu n kol-wu n faaga kakefnan sangbambiimn. Mig l` da loɲr-wu n hà

gbanu mɛf laa l` da ba loɲ huu, mà kpaɲ mi. Sangband n jafr miiln. ³⁻⁴ Mà miil hom na welee nidwii, l` da kolg-wu n faaga *Sangband huraantn. Ree nnii nidwii nn da homr gwɛɛt t` kpaɲ kɛmb, l` ba na l` kpaɲ saf hiiwu huru na há tɔgii-t. Mig l` da loɲr-wu n hà gbanu mɛf laa l` da ba loɲ huu, mà kpaɲ mi. Sangband n jafr miil tii. ⁵ Mà ba mà nyɔkm mayen welee nidwii kaa. Gwentaf man lee, mà kpaɲ mà nyɔkm mayen tiit jugun, ka l` kpaɲ welee, mà nyɔkm mayen mà gigdm kaa. ⁶ Ka man bagm na mà nyɔkm mayen, ln kpaɲ l` bɛm na mà tiln, man ba mà bɔhɔɔm gobiint n jafr. Gwentaf, mà mada mayen ka sol na hii daa si-ma hidr diir d` yagla n bii man hɛna bii laa, ban hum mà bɔhɔɔ tii. ⁷ Mà ta kpaɲ mà bee mà nyɔkm mayen. Biilm, mà huma wiiru mà gbanun l` bafr n bii man nyan wo jaamiitn bii n bii kwɛgdb ln ree n werii-ma bii. *Saatana tumtfii gbura-ma na mà daa nyɔkm mayen. ⁸ Má seen tɔmb mtaf ka gbaama Berm na há ree-ma welee wiirhuun. ⁹ Há leed na há homgu n jafr taara-ma welee, na há gemmnt hɛna t` ɲmɛɛgb gigdmn. Mà sɔkl nan na mà nyɔkm mayen mà gigdm kaa na Krista gemmnt fiidr-ma.

¹⁰ Tii kaa nnii gigdm n suut, bɛfɲu n dadrb n nan himafr man soɦda Krista kaa bii membii nn saf-ma nyaagb. Biilm, má wen ba gigdm, má ka mi hom na mà ba n gemmnt.

Fɔɔla kuuma Korɛnt tiiba hɛn

¹¹ Mà gwɛɛl wo mà tiln. Nen hɛra má gwɛɛl welee. Nenn ba n` teew mà kaa. Ka mà la kpaɲ tɔn bii, bá kɔkma na bee nnii *tumtbermba bee kpaɲ yata-ma bii felaf`. ¹² Bii b` weraa na man nnii tumt bii getg n` man n` yum. ¿ N` ba nyaan man la kpat ka mad hom leen? ¿ N` ba nyaan ɲmɛɛgt t` weraa Sangband gemmnt tii n hoolgu hɛbn? ¹³ N` n kpaturvolhii waa, ¿ ben man nnii man muulɲ neni? H`ia! Mà da kpaɲ neer n` ni hii jugun. Mà kan muulɲ-n nnii. Waa-n-ma welee bɛfɲuu!

¹⁴ Mà maantr nan mayen na mà ɲmɛtgn n` man tafrm nnii. Minmnmna, mà ta kpaɲ mà neer n` ni hii jugun. Lag n` liɲbiir nnii man bag, nen n` mɔmba nnii man bag. Mà gbaama nan na ¿ Buga beel kà doolgm liɲbiir na ká reba way laa, bee beel bà doolgm na kee way lee? ¹⁵ Man mà mɔma, mà lo sɔklb na mà guuɲ man ba n bii membii n` jugun. Mà ba mà vid mayen n` kaa. Ka maa sɔkla-n l` kpaɲ jafr de, ¿ nii ta kpaɲ n` sɔklm-ma l` taa n` ni?

KrII

¹⁶ ɔ N`tia welee na mà da kpaá neer n`ni hii juguna? N`ni biiba t`ka la bɔhɔɔ na mà hera rarm n`hogl-n. ¹⁷ ɔ Mà tag n`man tamn n`huuga bee ni hii n`nyihii n`ni hiin? ¹⁸ Mà jow Tiit n`tamn-wu n`man wú n`teel nn mi hɔm wii. ɔ Tiita nyihii n`ni hiin? ɔ Má n`wun t`da kpaá ba n`diilyena? ɔ T`da kpaá tagd huryenu?

¹⁹ ɔ Lag n`hefdg n`ka diila na t`bo na t`biir n`nongan na t`ba n`gobiint? Háai! T`wen gwɛɛla, t`gwɛɛla Sangband nongan ka ta lagl n`Krista. Mà teelhɔmba-n, t`bɔhɔɔ welee mɛnguu na t`hahlg-n. ²⁰ Biilm, mà sol na man kee mà ɛmetgn n`man lee, mà daa mir n`beeb kpaá magr n`man laa mà beeb kpaá magr n`nn. Mà sol na boga tinjan doorm n`nagmt n`taa nyahaab n`toora vuudrb n`nɔmvuurhu n`kwɛɛkwɛpikpidɔa n`taa heluub n`taa raarb daa jib n`huuga. ²¹ Mà ta sol na man kee mà ɛmetgn lee, na Sangband daa hohlg-ma n`tinja n`nongan, l`he na mà kom nidba kɔd jugun, l`bahr n`na bà keda n`nongan ka hɛna fubɛhii wo ban da hɛna weem lee. Bà neera yɔh', ka hɛna yerm, ka yarwa, ka ba meer.

Bahlkaawrb n`seenɔ

13 ¹ Tɔmtahrm nanah man bo na mà ɛmetgn n`man. L`hɔda na, *ka bo na bà ku gwɛɛt tiit, bà kua-t nidba bareh laa batahba t`hig t`hɛn.* ² Man da daan n`man rehdm lee, ɔ n`ka ba bahl-n na man kee mà ɛmetgn lee, mà dar bá la hɛna bɛhgu bee tobr? Mà da bahl bá la hɛna fubɛhii n`nan volbee mɛmbɛɛ na man kee mà ɛmetgn lee, mà kpaá kee mà doolg hiiwu fiigu felah'. Gwelɔa, man ta kpaah n`man lee, mà lil-n-t bɔhɔɔb. ³ ɔ Ndee n`bagl na n`nyaan na Krista gwɛɛla ka tagaa n`mann? N`ba n`nyaan na Krista kpaah gigdm, gwentaɔ há gemmnt hɛna ɛmɛɛɔb n`huuga. ⁴ Biilm, bá wen da kpaahr-wu *dabragr hɛn lee wen, giilb kpaah há gbanun. Gwentaɔ gwelɔa lee, hà neera ka tagaa n`Sangband gemmnt. T`n`wun tn lagl lee, t`ka ta ba gigdm, gwentaɔ t`kee t`werii-n welee na t`n`wun t`neera ka tagaa n`Sangband gemmnt.

⁵ Jahuu-n ka nyigaa nyen n`nyaan na ɔ mina n`neera gwɛɛt hɛn tiim jugun laa? Yeesu Krista ba n`huuga, ɔ laa bee? Ka lag welee n`lodan. ⁶ Gwentaɔ, mà diila na n`kee n`miig na tii ba lor. ⁷ T`jobla Sangband na d`daa saa n`he bɛhgu felah'. Yanta tn bag bii mɔmb nni na t`nyaan n`hɛna hɔmgu. Ka l`la boo ten nni kɛlɔtba, l`ba kohl, tii kpaá bag na t`werii tyen na ten nni bermba. ⁸ Biilm, t`kpaah

t`bee t`he bii b`rɔta n`Sangband gobiint. Gobiintii jugun nni tn hɛna ɛmɛɛɔb. ⁹ T`nyaaga t`wen ba gigdm nni ba n`gemmnt lee wen. Tn ta gbaama t`seenɔbii nni na l`ɛmɛlgn-n hurhɔmu jugun. ¹⁰ Tii nni man hoor-n ka ba vɔkun. Mà kpaá bag na má wen kee mà bɛm n`man, mà way n`bermt Berma nn lo-ma tii mà naasɔm-n. Berttii ɛmɛɛɔb nni na t`tɔrgm n`kpaturu ked n`nongan, lag na t`kohlm-hu.^z

¹¹ Mà teelba-n, bɛm-n nyaagɔbn! Ked-n n`nongan ka kita hɔmba kpaalaa! Sahm-n taa ɛmeenm vol wo vola! Hɔm-n n`taa! Neer-n nigiiugun, lee wen lee, Sangband bɛm n`man. D`hugl n`sɔklb n`nigiigu. ¹² Seenɔ-n taa vol wo vola ka hogaa taa wo teelba! Sangbantiiɛɛ mɛmbɛɛ seenɔ-n.

¹³ Berm Yeesu Krista hɔmgu, n`Sangband sɔklb n`*Vohoom Buudm m`lagla-t n`taa mii bɛm n`mɛmbɛɛ n`man!

Kr II

13.10 Berttii ɛmɛɛɔb nni na t`tɔrgm n`kpaturu ked n`nongan, lag na t`kohlm-hu. Ka bá lɔg gwɛɛgu gwɛɛgu l`ka hum na berttii ɛmɛɛɔb nni na t`mɔhm kpaturu, lag na t`waagm-hu. Ta nyaan 10.8.